

výročná správa
Nadácie Milana Šimečku
za rok 2010

máj 2011, Bratislava

Nadácia Milana Šimečku v súlade s poslaním a cieľmi v roku 2010 uskutočňovala tieto programy a projekty:

1. PROGRAM VÝCHOVA K ĽUDSKÝM PRÁVAM JE ĽUDSKÝM PRÁVOM

1.1 projekt Časy nových menších

1.2 projekt Zvyšovanie kvalifikácie pedagógov pri integrácii detí štátnych príslušníkov tretích krajín do slovenského vzdelávacieho systému

1.3 projekt Multikulti do školy – Vytváranie interkultúrneho vzdelávacieho prostredia v slovenskom školstve

1.4 projekt European Parliament for YOUth (Európsky parlament pre teba)

1.5 na okraj

2. PROGRAM S RÓMAMI ŽIŤ BUDEME. IDE O TO AKO...

2.1 projekt Právo pre (úplne) každého

2.2 projekt Rozvoj nezávislých kapacít rómskej verejnej politiky na Slovensku

2.3 projekt Ochrana práv rómskych detí

2.4 projekt Obhajoba práv Rómov na bývanie

2.5 na okraj

3. PROGRAM OSUDY TÝCH, KTORÍ PREŽILI HOLOKAUST

3.1 projekt Anna Franková – Odkaz dejín dnešku

3.2 projekt Osudy tých, čo prežili holokaust

3.3 projekt Holokaust – Pamäť a vzdelávanie

INÉ AKTIVITY

Najstarší nadačný program *Výchova k ľudským právam je ľudským právom* zachováva kontinuitu s minulými ľudskoprávnymi projektmi zároveň postupne redefinuje a skonkrétňuje svoje poslanie aj zameranie. Posuny možno identifikovať v troch rovinách: obsahovej, metodickej aj manažérskej.

Po obsahovej stránke roviny sa ľudskoprávne aktivity vo väčšej miere zameriavajú na špecifickejšie otázky interkultúrneho spolunažívania tradičných aj tzv. nových menšín so slovenskou majoritou. Po metodickej stránke čoraz viac využívame nové, alternatívne metodiky založené na zážitkovej pedagogike, využívajú predovšetkým prvky dramatickej výchovy. V rovine projektového manažmentu program čoraz väčšmi využíva formálne aj neformálne sieťovanie a spoluprácu s podobne zameranými mimovládnyimi organizáciami, vzdelávacími inštitúciami aj štátnymi orgánmi.

Podobne ako v minulosti, aj v súčasnosti je ľudskoprávny program výrazne naviazaný na oblasť neformálneho a formálneho vzdelávania. Vzdelávací a publikačný komponent naďalej zostáva chrbtovou kosťou projektových aktivít. Popri tom však rozvíjame spoluprácu aj vo výskumnej a advokačnej oblasti. Ich spoločným cieľom je prispievať k scitlivovaniu verejnosti voči kultúrnej rozmanitosti a k sieťovaniu organizácií, neformálnych skupín a jednotlivcov. Dlhodobým zámerom týchto aktivít je cielavedome budovať také verejné prostredie, ktoré je založené na podpore a dodržiavaní ľudských práv, a pritom rešpektuje individuálnu aj skupinovú kultúrnu rozmanitosť.

1.1 projekt

Časy nových menšín

Projekt *Časy nových menšín* sa začal v marci 2009. Jeho cieľom je zvyšovanie povedomia slovenskej verejnosti o živote, kultúre, tradíciách nových menšín žijúcich u nás a ich postavení v našej spoločnosti. Projekt nadväzuje na niekoľkoročné aktivity organizácie v tejto oblasti. V roku 2010 prebehli v rámci projektu *Časy nových menšín* nasledujúce aktivity:

1) Piaty ročník festivalu Týždeň nových menšín

Piaty ročník multizánrového festivalu **Týždeň nových menšín** sa po prvýkrát konal na jar, od 17. do 23. mája 2010 v Bratislave. Počas celého týždňa prebiehali rôzne diskusie, koncerty, workshopy, neformálne stretnutia, výstavy, filmové premietania, tanečné či divadelné predstavenia. Väčšina podujatí sa konala v Divadle Meteorit, ale už tradične aj na fakultách v Bratislave, v kaviarni Next Apache či v Bibiane. Hlavným cieľom festivalu je zvyšovať povedomie majority o nových menšinách žijúcich na Slovensku, ako aj rozvíjať vzťahy medzi komunitami a dať komunitám priestor na prezentáciu. Našou snahou je organizovať čo najpestrejší festival, aby sme zaujali čo najširšie spektrum ľudí. Každým rokom zbierame nové skúsenosti a realizujeme aj evaluáciu, na základe ktorých sa snažíme festival z roka na rok robiť profesionálnejšie. Veríme, že je to dobrý nástroj ako priniesť tému nových menšín, migrácie a multikulturalizmu do povedomia slovenskej verejnosti. Piaty ročník bol pre nás kľúčový a rozhodli sme sa, že v organizácii festivalu chceme pokračovať naďalej.

2) Budovanie vzťahov s komunitami migrantov na Slovensku (stretnutia, konferencia)

Počas roka sme pokračovali v nadväzovaní vzťahov s príslušníkmi a príslušníčkami komunít nových menšín. Okrem viacerých osobných stretnutí sme zorganizovali dve neformálne **stretnutia- „okružle“ stoly** na tému „Potreby nových menšín“. Zúčastnili sa ich mimovládne organizácie, ktoré sa tejto téme venujú, ako aj zástupcovia komunít. Aktivita vyvrcholila 30. novembra, kedy sa konala v hoteli Crowne Plaza **open space konferencia „Migrácia a integrácia – Čo priniesol rok 2010? Ako ďalej?“**

Zámerom konferencie bolo poskytnúť aktérom v oblasti migrácie, integrácie cudzincov a obhajoby práv nových menšín priestor na spoločnú diskusiu a podporiť tak efektívnu spoluprácu na rôznych úrovniach a spoločné hľadanie riešení. Konferencia poskytla priestor na neformálne stretnutie štátnych inštitúcií, mimovládnych organizácií a zástupcov nových komunít, ktorí si mohli vymeniť aktuálne informácie o svojej činnosti, pomenovať nové výzvy a otvoriť diskusiu na témy, ktoré samotní účastníci a účastníčky považovali za kľúčové. Konferencia dopadla veľmi úspešne a preto sme sa rozhodli organizovať ju pravidelne každý rok.

3) Webstránka www.multikulti.sk

Na už fungujúcu webstránku www.multikulti.sk, ktorá bola spustená začiatkom roku 2010, sme priebežne dopĺňali informácie a články týkajúce sa života migrantov a nových menšín u nás. Naďalej sme rozvíjali hlavné sekcie webstránky venovanej fenoménu multikulturalizmu. Vzniklo viacero tém mesiaca, ktoré pravidelne na webstránke uverejňujeme.

4) Výlety s klientmi pobytového tábora v Rohovciach

V rámci projektu sa v priebehu roka 2010 uskutočnili 4 výlety s klientmi – čakateľmi na azyl z pobytového tábora v Rohovciach. Výlety sme organizovali v spolupráci so Slovenskou humanitnou radou. Keďže sme po viacerých návštevách tábora dospeli k názoru, že ľudia, ktorí tam žijú majú extrémne malé možnosti sebarealizácie a zmysluplného trávenia času, rozhodli sme sa začať poskytovať klientom tohto zariadenia voľnočasové aktivity. Po konzultácii zo Slovenskou humanitnou radou sme sa rozhodli organizovať výlety, nakoľko práva to bola aktivita, ktorá v roku 2010 v tábore najviac absentovala. Skúsenosť, ktorú sme získali, chceme zužitkovať pri profilovaní podobných aktivít v budúcnosti. Chceme sa sústrediť skôr na malé komunitné skupinové aktivity a výlety, ktorých podľa nášho názoru nikdy nemôže byť dosť. Klientov Rohoviec sme po tejto skúsenosti zapojili aj do ďalšieho ročníka festivalu, a plánujeme s táborom spolupracovať aj ďalej.

5) Jednorazové podujatia

Súčasťou projektu sú aj jednorazové aktivity s rovnakým cieľom ako má festival Týždeň nových menšín. Festival sa koná raz ročne a trvá celý týždeň, ale chceme ho doplniť jednodňovými podujatiami, ktoré budú prebiehať počas celého roka. Prvou takouto aktivitou bolo tanečné prestavenie Iránca a tanečníka žijúceho v Kanade Sashara Zarifa, ktorý má sám skúsenosť utečenca. Tanečné predstavenie sa volá „My name is Ali“ a organizovali sme ho v Divadle Meteorit 18. decembra 2010. Jednorazové podujatia budeme organizovať aj v priebehu celého nasledujúceho roka.

Projektovou manažérkou projektu Časy nových menšín je Adriana Martinovičová. Projekt bol financovaný Slovenskou agentúrou pre medzinárodnú rozvojovú spoluprácu SAMRS, z Finančného mechanizmu EHP, Nórskeho finančného mechanizmu a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky, ktorej sprostredkovateľom je Nadácia otvorenej spoločnosti a z Európskeho fondu pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín v rámci programu Solidarita a riadenie migračných tokov.

Projekt Časy nových menšín končí 30. septembra 2011. V aktivitách však plánujeme pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

1.2 projekt

Zvyšovanie kvalifikácie pedagógov pri integrácii detí štátnych príslušníkov tretích krajín do slovenského vzdelávacieho systému

V partnerstve s Centrom pre výskum etnicity a kultúry sme realizovali už druhý vzdelávaco-výskumný projekt zameraný na integráciu detí cudzincov v slovenských školách. Zatiaľ čo prvý projekt pozostával predovšetkým z výskumu bariér pri integrácii týchto detí do vyučovania a z pilotných seminárov pre deti cudzincov aj učiteľov, druhý projekt sa cielene zameriaval na jednu z identifikovaných potrieb – zvyšovanie kvalifikácie pedagógov pri výučbe takýchto žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami.

Projektový tím na tento účel vytvoril pilotný vzdelávací program *Vzdelávanie detí cudzincov*, ktorý získal akreditáciu Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu SR. Program je realizovaný ako cyklus troch tréningov pre učiteľov a doplnený o dištančné vzdelávanie medzi jednotlivými stretnutiami. Hlavnými výstupmi práce učiteľov sú modelové hodiny zohľadňujúce prítomnosť detí cudzincov na vyučovaní, ktoré boli testované a vyhodnotené priamo v školách zapojených do projektu. Záverečnou prácou účastníkov vzdelávania bude vypracovanie inkluzívneho výchovno-vzdelávacieho plánu, ktorý bude pokrývať dlhšie časové obdobie a zameriavať sa na komplexnú integráciu detí cudzincov do vyučovania. Na základe poznatkov získaných z dvoch projektov nadácia spolu s partnerom projektu spracuje dve publikácie: analýzu vzdelávania detí cudzincov v slovenských školách s návrhom odporúčaní pre tvorcov vzdelávacej, migračnej a integračnej politiky a metodickú príručku pre učiteľov zameranú na vzdelávanie detí cudzincov v praxi.

Projektový manažér: Laco Oravec

Projektový tím: Peter Drál, Helena Tužinská, Jana Kadlečíková, Tina Gažovičová

Partner projektu: Centrum pre výskum etnicity a kultúry

Donor: Európsky fond pre integráciu štátnych príslušníkov tretích krajín (EIF)

Trvanie projektu: máj 2010 – jún 2011

1.3 projekt

Multikulti do školy – Vytváranie interkultúrneho vzdelávacieho prostredia v slovenskom školstve

V roku 2010 sme ukončili realizáciu projektu, ktorého zámerom bolo prispieť k transformácii tradičných slovenských škôl na školy, ktoré reflektujú a aktívne podporujú kultúrnu diverzitu a vnášajú prvky multikultúrnej výchovy do vyučovacieho procesu. V rámci projektu bol vytvorený a úspešne otestovaný e-learningový kurz *Multikultúrna výchova pre učiteľov*, ktorého sa v pilotnej fáze zúčastnilo 20 učiteľov a učiteliek slovenských základných a stredných škôl. Kurz bol po vyhodnotení akreditovaný Ministerstvom školstva SR ako inovačný program kontinuálneho vzdelávania pedagógov.

Paralelne s testovaním kurzu projektový tím pripravoval informačno-vzdelávací portál www.multikulti.sk, ktorý bol verejne prístupný na záverečnom podujatí projektu vo februári 2010. Portál bol v priebehu celého roka 2010 aktualizovaný novými informáciami vo svojej populárno-náučnej aj vzdelávacej sekcii. V máji 2010 sme zároveň začali s uverejňovaním pravidelných tém mesiaca, ktoré v žánrovo pestrej podobe prinášajú komplexnejšie poznatky a názory na otázky súvisiace s multikultúrnym spolunažívaním a ľudskými právami. Rozvoj portálu ako jedinečnej platformy na dialóg v uvedených oblastiach bude pokračovať aj v nasledujúcich rokoch.

Projektový tím: Peter Drál, Adriana Martinovičová, Mária Tömösváryová

Spolupracovníci: Erich Mistrík, Vlasta Dúbravová, Alica Petrasová

Donor: Finančný mechanizmus Európskeho hospodárskeho priestoru, Nórsky finančný mechanizmus a Štátny rozpočet Slovenskej republiky, sprostredkovateľom grantu bola Nadácia otvorenej spoločnosti

Trvanie projektu: apríl 2008 – február 2010

1.4 projekt

European Parliament for YOUth (Európsky parlament pre teba)

Vzdelávací projekt "European Parliament for YOUth" spočíva v realizácii študentskej simulačnej hry o Európskom parlamente, ktorá prebieha výhradne v anglickom jazyku v online prostredí na web stránke www.disputeabout.eu. Nadácia Milana Šimečku zabezpečuje koordináciu zapojených študentov a študentiek z Gymnázia v Spišskej Novej Vsi a Obchodnej akadémie v Leviciach s ich spoluhráčmi a organizátormi projektu.

Realizácia súťaže začala úvodnými stretnutiami súťažiacich s koordinačným tímom na národnej úrovni. Na stretnutí v zime 2011 sa študenti a študentky oboznámili s pravidlami súťaže, boli zaškolení na prácu v edičnom systéme, ktorý bol vytvorený originálne pre túto hru, navštívili Európsky dom v Bratislave a absolvovali prehliadku mesta so zameraním na významné miesta zachycujúce občiansku participáciu.

Súťažiaci študenti a študentky si na web stránke www.disputeabout.eu v trojiciach vytvorili profil virtuálneho poslanca/poslankyne a v jeho/jej mene píše počas celej súťaže príspevky na zadané témy. Vyhlasované témy sa stále týkajú aktuálne diskutovaných problémov v Európskom parlamente, sú zadávané každý mesiac a úlohou virtuálnych poslancov je k nim zaujať postoj prostredníctvom svojich článkov. Kvalita článkov je hodnotená bodmi, ktoré odrážajú splnenie vopred určených formálnych kritérií (priložená fotodokumentácia, priznávanie citovaných zdrojov, rozsah, vlastný prínos atď.). Poslanci majú prístup k diskusným fórom zriadeným ku každej téme a po odovzdaní príspevkov majú nárok hlasovať za návrhy, ktoré z nich vzišli. Ďalšou časťou hodnotenia aktivity poslancov je realizácia ich "akcií", a teda rôznych verejno-prospešných aktivít vo svojom školskom/či mestskom prostredí. Poslanci tak nabádajú spolužiakov a spolužiačky k darcovstvu krvi, hodnotia ich vzťah k čítaniu, či oboznamujú verejnosť s pozitívnymi vplyvmi recyklácie odpadu na životné prostredie. Poslanci si obsah a formu realizácie "akcie" vymýšľajú sami, a keď počas hry nazbierajú určitý počet bodov, dostanú možnosť vyhlásiť vlastnú tému, ktorou chcú, aby sa zaoberali aj ich spoluhráči.

Snaženie súťažiacich bude odmenené spoločným medzinárodným stretnutím, ktoré sa bude konať v lete 2011 v Českej republike.

Vzdelávací projekt "European Parliament for YOUth" zastrešuje česká nezisková mimovládna organizácia Centrum pro komunitní práci a organizuje ho v spolupráci s Nadáciou Milana Šimečku (SK) a Nadáciou pre tvorivé aktivity (PL).

V projekte European Parliament for YOUth figuruje Nadácia Milana Šimečku ako partnerská organizácia zastúpená projektovou manažérkou Máriou Tömösváryovou, ktorá má na starosti koordinovanie spolupráce študentov a študentiek zapojených slovenských stredných škôl. Projekt European Parliament for YOUth bude prebiehať do septembra 2011 a po celý čas jeho realizácie je voľne prístupný širokej verejnosti a súťažiaci sa do neho môžu kedykoľvek aktívne zapojiť, vytvorením vlastného profilu virtuálneho europoslancu.

1.5 na okraj

Interkultúrne navigátori

Nadácia Milana Šimečku a Partners for Democratic Change Slovakia sa expertne a lektorsky podieľali na príprave a realizácii projektu Britskej rady *Interkultúrne navigátori*, ktorý sa uskutočnil v 18 európskych krajinách. Na Slovensku bolo v rámci projektu v rokoch 2008 a 2009 vyškolených 24 mladých ľudí na štyroch tréningoch. Počas roku 2010 sa mladí ľudia zúčastnili medzinárodných výmen v zahraničných partnerských organizáciách, pričom Nadácia Milana Šimečku v rámci výmen prijala interkultúrne navigátorku zo Srbska. Na základe získaných zručností a skúseností navigátori vypracovali a realizovali projekty zamerané na podporu interkultúrneho dialógu a rešpektovanie kultúrnej rozmanitosti.

Aktívni občania

Nadácia sa stala partnerom Britskej rady aj v nadväzujúcom projekte *Aktívni občania*, ktorého realizácia začala na jeseň roku 2010. Projekt je zameraný na podporu aktívnej participácie v lokálnych alebo profesijných komunitách. Na Slovensku sa troch tréningov zúčastnili mládežnícki lídri z rôznych regiónov, ktorí si popri rozvíjaní svojich komunikačných, lektorských a interkultúrnych zručností vytvorili aj projekty pre vlastné komunity alebo organizácie. V roku 2011 sa účastníci tréningov budú môcť zúčastniť medzinárodných výmen v niektorej z 20 európskych krajín, ktoré sa podieľajú na realizácii projektu.

Vzdelávanie pracovníkov štátnej správy a samosprávy v oblasti migrácie a integrácie

Nadácia Milana Šimečku spolupracovala s Medzinárodnou organizáciou pre migráciu (IOM) pri realizácii projektu *Posilnenie interkultúrnych zručností a regionálnej spolupráce odborníkov pracujúcich s migrantmi v Slovenskej republike*. Experti nadácie sa podieľali na metodologickej príprave a realizácii pilotného cyklu tréningov k témam migrácie, integrácie a interkultúrneho spolunažívania pre pracovníkov štátnej správy a samosprávy zo všetkých regiónov Slovenska. Lektori nadácie taktiež spracovali vzdelávacie materiály a manuál pre trénerov a podieľali sa na obsahovom spracovaní webovej stránky *Platforma pre dialóg*, ktorá slúži na ďalšiu výmenu informácií a skúseností medzi absolventmi tréningov.

Migranti v centre pozornosti

V novembri 2010 začal dvojročný medzinárodný projekt *Migranti v centre pozornosti*, ktorý zastrešuje Medzinárodná organizácia pre migráciu IOM. Projekt sa realizuje v šiestich krajinách – Rumunsko, Maďarsko, Česká republika, Litva, Lotyšsko a Slovensko. Nadácia Milana Šimečku je národným partnerom projektu, v rámci ktorého sa uskutoční esejistická a filmová súťaž študentov vysokých škôl na tému migrácia, v nadácii a IOM Slovensko budú stážovať absolventi vysokých škôl, v Budapešti sa bude konať medzinárodná konferencia a v každej krajine sa zrealizujú tréningy pre študentov žurnalistiky a profesionálnych novinárov.

Tento program predstavuje v súčasnosti najširšiu oblasť aktivít Nadácie Milana Šimečku. Zameriavame sa na viaceré aspekty spolužitia Rómov a gádžov na Slovensku, predovšetkým na oblasť komunitného rozvoja a rómskej verejnej politiky. V komunitnej oblasti sme niekoľko rokov pôsobili v obci Hermanovce, túto činnosť sme však v roku 2007 ukončili. V súčasnosti nadácia hľadá priestor pre obdobné aktivity v iných lokalitách a usilujeme sa aj o posilňovanie komunitného rozvoja vo všeobecnosti.

Postupne sme sa stali aj jednou z mála slovenských mimovládnych organizácií, ktorá sa usiluje aktívne ovplyvňovať rómsku verejnú politiku, keďže táto je dlhodobo zanedbávaná na národnej a regionálnej úrovni.

2.1 projekt

Právo pre (úplne) každého

Hlavným cieľom projektu bolo zvýšiť právne vedomie rómskej mládeže zo znevýhodneného prostredia a bol napĺňaný týmito čiastkovými cieľmi:

- zmapovanie situácie v oblasti stavu a potrieb právneho vzdelávania rómskej mládeže;
- rozpracovanie a doplnenie metodológie tréningu Právo pre každého a jej rozšírenie do komunitných centier a sociálnych zariadení;
- poskytnutie formou tréningu pomáhajúcim profesiám zručnosti na používanie tejto metodológie v ich komunitách, vyškolenie ďalšej skupiny mladých v právnej oblasti a podnetenie ich väčšej občianskej angažovanosti;
- podelenie sa o naše poznatky a skúsenosti so širšou odbornou verejnosťou.

Projekt nadväzoval na v minulosti a súčasnosti realizované aktivity. Počas obdobia jeho trvania sme dopracovali a vytvorili metodológiu právneho vzdelávania pre mládež zo znevýhodneného prostredia, otestovali rôzne spôsoby neformálneho vzdelávania o práve v praxi, zrealizovali tréning trénerov a tréning pre rómsku mládež a pripravili záverečné odborné podujatie na túto tému. Projektu slúžil na rozšírenie podobných aktivít do komunitných centier a rôznych zariadení sociálnych služieb.

Aktivity projektu chronologicky sledovali napĺňanie cieľov a boli v priebehu dvoch rokov 2009 - 2010 realizované nasledovne:

- **výskum právneho vedomia a potrieb** – výskumom sme zisťovali úroveň právneho vedomia vo vybraných lokalitách a to tak v obciach s rómskym osídlením, ako aj v zariadeniach sociálnych služieb zriadených pre potreby odchovancov detských domovov (zameriame sa na obyvateľov, resp. klientov, tiež pracovníkov pôsobiacich v týchto lokalitách a zariadeniach) a preskúmavali sme potreby v oblasti vedomostí a praktických zručností z oblasti práva.
- **tvorba metodických materiálov** - cieľom tejto aktivity bolo vytvoriť veľmi širokú škálu rôznych metodických postupov pre zvyšovanie právneho vedomia. Pri tvorbe sme využívali existujúce vlastné, ale aj cudzie metodiky (najmä z oblasti *street law*), ktoré sme najprv testovali na tréningoch alebo v rámci overovania v praxi a následne spracovali pre účely metodickej publikácie.
- **overovanie metodiky v praxi** - počas realizácie projektu sme testovali rôzne možnosti začlenenia právneho vzdelávania do činnosti komunitných centier a sociálnych zariadení. Konkrétne aktivity realizovali komunitní tréneri vo svojich lokalitách, konkrétne v Rankovciach, Kecerovciach, Fričke, Sveržove a Gaboltove. Zapojení boli predovšetkým komunitní pracovníci, terénni sociálni pracovníci, asistenti a učitelia.
- **tréning trénerov** – vyškolili sme trénerov pracujúcich v prostredí rómskej osady alebo v zariadení sociálnych služieb s mladými a mladými dospelými. Podarilo sa nám vyskladať rôznorodú tréningovú skupinu, pretože okrem pracovníkov v komunitnom centre sme mali v skupine terénnych pracovníkov a asistentov, asistenta učiteľa, učiteľky, lokálnych aktivistov,

environmentálnu aktivistku, profesionálneho trénera komunikačných zručností a ďalšie zaujímavé osoby a profesie.

- **tréningy pre rómsku mládež** – cieľom tréningov bolo výšiť právne vedomie ďalšej skupiny mladých Rómov a získať ďalšie skúsenosti s rozvíjanou metodológiou. Stretnutia sme zrealizovali v počte 5 stretnutí pre 25 prihlásených účastníkov tak pre mladých ľudí z prešovského ako aj košického kraja. Podobne ako pri predchádzajúcich aktivitách, podarilo sa nám aj teraz naplniť zámer o spájanie detí z prostredia rodinnej a inštitucionálnej výchovy. Snahou zapájať najmä mládež so záujmom o dianie na lokálnej úrovni sme zabezpečili oslovením aktívnych organizácií, zariadení a jednotlivcov na lokálnej úrovni v uvedených krajoch.
- **občiansky aktivizmus účastníkov tréningu** – podporili sme občiansku participáciu mladých účastníkov tréningu a vytváranie sietí medzi jednotlivými lokalitami, ako aj výmenu skúseností a motiváciu k ďalšej aktívnej účasti na komunitnom živote. Jednotlivé konkrétne aktivity boli navrhnuté samotnými účastníkmi tréningu, ktorí spracovali zámer, metodiku, časový harmonogram. Taktiež pod vedením supervízorky celú aktivitu zrealizovali. Akcie mládeže sa konali v lokalitách, z ktorých pochádzali samotní účastníci tréningu. Ich charakter závisel od situácie v lokalitách a organizáciách a aktuálneho záujmu, či potrieb. Uskutočnili sa po ukončení tréningu.

Personálne bol projekt zabezpečený nasledovne:

Finančný manažment zodpovedný za administráciu projektu – **Martina Maženská**

Hlavný metodik a lektor zodpovedný za tvorbu a adaptáciu metodík, činnosť pracovnej skupiny a disemináciu projektu – **Laco Oravec**

Lektorka a metodička zodpovedná za prípravu tréningov a ich odborné vedenie, adaptovanie a rozvoj metodík – **Paula Tománková**

Koordinátorka projektu, supervízorka overovania a občianskeho aktivizmu zodpovedná za realizáciu metodických aktivít v teréne a prípravu a realizáciu aktivít po mládežníckom tréningu – **Iva Grejtáková**

Výskum stavu právneho vedomia – **Ondřej Poduška**

Externí spolupracovníci:

Komunitní aktivisti – **Vierka Vidličková, Marián Galdun, Ľubomír Dudinský, Lýdia Čechová, Andrej Gliganič, Martina Čverhová, Milan Cuper, Stanislava Rákošová, František Skonc, Iveta Jurčová, Štefan Mirga, Stanislav Ščešňák, Vlado Špurek**

Metodici – **Zuzana Réveszová, Františka Ondrašiková, Andrej Gliganič,**

Spolupracujúce organizácie:

Obec Frička, Obec Cígeľka, Obec Rankovce, Obec Kecerovce, Obec Sveržov, Obec Petrová, Základná škola Gaboltov, Občianske združenie Za lepší život Rankovce.

2.2 projekt

Rozvoj nezávislých kapacít rómskej verejnej politiky na Slovensku

Aj v minulom roku sme pokračovali v realizácii projektu Rozvoj nezávislých kapacít rómskej verejnej politiky. Hlavným cieľom projektu je prispieť k skvalitneniu tvorby verejnej politiky v rómskej oblasti a zlepšeniu vzťahov medzi verejnou správou a občianskou spoločnosťou.

V roku 2010 sme sa opäť zapojovali do rôznych pracovných skupín – pracovná skupina k revízii Národného akčného plánu Dekády začleňovania rómskej populácie a poradná skupina štátnej tajomníčky Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny. Rok 2010 bol volebným rokom a tak sme vypracovali pripomienky k volebným programom niektorých politických strán. Podarilo sa nám tak napr. významne pozmeniť program SDKU. Uspeli sme aj s pripomienkami k tým častom programové vyhlásenie vlády, ktorá sa dotýkajú riešenie sociálneho vylúčenia rómskych komunít na Slovensku.

Počiatkom roku 2010 sme vystupovali proti novým pravidlám poskytovaní dotácií na výkon terénnej sociálnej práce. Na jeseň sme sa angažovali v podobe mediálnych výstupov proti stavaniu múrov oddeľujúcich rómske a nerómske obyvateľstvo.

Na jeseň sme tiež boli partnermi Stredoeurópskeho fóra, v rámci ktorého sme podporili panelovú diskusiu o situácii Rómov v stredoeurópskom regióne „Korene hnevu“.

Tento projekt bude pokračovať aj v roku 2011 podobným smerom – účasť na politických diskusiách, pracovných skupinách, monitoring a pripomienkovanie vládnych návrhov. V roku 2011 chceme rozvíjať vydávanie spravodaja Rómska verejná politika. Chystáme sa tiež zhodnotiť prvý rok fungovanie vlády v odpočtu sľubov z programového vyhlásenia vlády týkajúcich sa začleňovania vylúčených rómskych komunít.

Projektový tím: Stano Daniel, Laco Oravec

Donor: CEE Trust for Civil Society

2.4 projekt

Obhajoba práv Rómov na bývanie

Základným cieľom tohto dlhodobého projektu je presadzovať dodržiavanie práva Rómov na primerané bývanie. V rámci toho sa usilujeme monitorovať situáciu v oblasti bývania vo vylúčených rómskych osídleniach, poskytovať právne poradenstvo a zastupovanie v prípadoch porušenia práv na bývanie, pripravovať analýzy o situácii bývania založenú na kombinácii poznatkov z praxe a legislatívneho rozboru, experimentálne overovať rôzne právne a advokačné možnosti v prípadoch porušovania práv na bývanie, poskytovať konzultácie samosprávam ako aj štátnej správe.

V roku 2010 sme sa venovali mapovaniu situácie bývania v rôznych rómskych komunitách a pripomienkovali sme nový zákon o dotáciách z Fondu rozvoja bývania, v ktorom je jedna časť venovaná sociálnemu bývaniu.

Projektový tím: Mária Demeová, Laco Oravec

Partneri: Centre on Housing Rights and Evictions, European Roma Rights Centre

Donor: Open Society Institute, UNDEF

2.5 na okraj

Koalícia Za rovnosť vo vzdelávaní

Nadácia Milana Šimečku je členom koalície neziskových organizácií Za rovnosť vo vzdelávaní. Zámerom tohto združenie je presadzovať právo rómskych detí a mládeže na vzdelanie prostredníctvom rovného všeobecného prístupu ku kvalitnému vzdelávaniu. V centre pozornosti koalície zostáva problém segregácie vo vzdelávaní. V uplynulom roku koalícia pred voľbami pripravila materiály pre politické strany a jej členovia sa stretávali a rokovali s predstaviteľmi politických strán. Okrem toho vyvíjala koalícia aj ďalšie advokačné aktivity ako príprava podkladov pre inštitúcie, účasť v pracovných skupinách a pod.

PROGRAM OSUDY TÝCH, KTORÍ PREŽILI HOLOKAUST

Program *Osudy tých, čo prežili holokaust* sa momentálne najviac zameriava na vzdelávacie aktivity s problematikou holokaustu a antisemitizmu. Cieľovou skupinou sú predovšetkým stredoškolskí študenti. Naším cieľom je realizácia takých aktivít, ktoré svojou inovatívnu formou sprostredkujú novú formu a pohľad na udalosti, týkajúce sa aj našich dejín (holokaust). Zároveň sa snažíme, aby sa problematika holokaustu prezentovala v širších súvislostiach – ako súčasť vzdelávania o rasizme (resp. antisemitizme) a porušovaní/ dodržiavaní ľudských práv. Pri realizácii často využívame unikátny videoarchív Nadácie Milana Šimečku, ktorá obsahuje 150 svedectiev ľudí, ktorí prežili holokaust.

Ďalšou oblasťou tohto programu je vytváranie vzdelávacích - metodických materiálov a podpora výskumu danej problematiky.

3.1 projekt

Anna Franková – Odkaz dejín dnešku

Vzdelávací projekt Anna Franková – Odkaz dejín dnešku je určený pre stredné školy. Má formu putovnej výstavy, ktorá sa približne na jeden mesiac umiestňuje v priestoroch vybranej strednej školy. Počas dvojdňového tréningu, ktorý organizuje Nadácia Milana Šimečku, sa 15 až 20 študentov danej školy vyškolí za kvalifikovaných sprievodcov výstavou. Študentskí sprievodcovia sprevádzajú svojich spolužiakov, čím realizujú tzv. rovesnícke vzdelávanie.

Obsahom výstavy je životný príbeh Anny Frankovej – mladého židovského dievčaťa, ktoré si počas ukrývania pred prenasledovaním židov v Amsterdame (1942-1944), písalo denník. Denník sa po jej predčasnej smrti stal svetoznámy a je podkladom aj pre túto výstavu. Ďalším rozmerom obsahovej náplne výstavy je problematika holokaustu, druhej svetovej vojny, antisemitizmu, ale zahŕňa aj celkovú širšiu problematiku rasizmu, diskriminácie a ľudských práv v minulosti, dávnej i nedávnej, ako aj v súčasnosti.

Významným aspektom projektu je netradičné spracovanie učebnej látky (prostredníctvom výstavy) a iniciovanie záujmu o históriu holokaustu z pohľadu prežívania „obyčajných“ ľudí – obetí. Výstava ponúka potrebný priestor pre diskusiu a vyjadrenie vlastného názoru a využíva sa v rámci rôznych spoločenskovedných predmetov.

Výstavu a vzdelávací program sme realizovali v roku 2010 v troch mestách:

Partizánske: Gymnázium, Komenského 2

Bytča: Gymnázium, Štefánikova 4

Banská Bystrica: Gymnázium J.G.Tajovského

Projektový tím: Jana Hradská

Partneri: Anne Frank House (Amsterdam), Múzeum SNP (Banská Bystrica),

Donori: Claims Conference

3.2 projekt

Osudy tých, čo prežili holokaust

Nadácia Milana Šimečku disponuje unikátnym archívom 150 videosvedectiev ľudí, ktorí prežili holokaust. Rozhovory vznikli v rokoch 1995 až 1997 v spolupráci s Univerzitou v Yale (USA). Vzhľadom na to, že svedectvá boli zaznamenané na VHS nosičoch, ktoré postupom času strácali na kvalite, rozhodli sme sa pristúpiť k procesu digitalizácie celého archívu.

Súčasťou rozsiahlej revízie archívu je:

- porovnanie textových prepisov svedectiev s ich zvukovo-obrazovým záznamom a prípadné korekcie v textoch
- spracovanie databáz (anotácie, kľúčové slová) a biografických údajov do takej podoby, aby bolo uľahčené vyhľadávanie vo svedectvách na základe rôznych kritérií
- vzdelávacie DVD, ktoré bude vytvorené na základe videosvedectiev.

Zámerom projektu je vytvoriť profesionálne študijné centrum v priestoroch Nadácie Milana Šimečku, ktoré bude spĺňať vysoké kritériá, ktoré sú v súčasnosti kladené na výskumné miesta podobného typu. V roku 2011 plánujeme vytvoriť vzdelávacie DVD a zavŕšiť tak poslednú etapu spracovania archívu.

Projektový tím: Jana Hradská

Partneri: Ústav etnológie SAV, Dokumentačné stredisko holokaustu, študenti vysokých škôl

Donori: Claims Conference, Rada pre odškodnenie obetí holokaustu

3.3 projekt

Holokaust – Pamäť a vzdelávanie

Hlavným cieľom je sprostredkovať odkaz holokaustu širokej verejnosti, o čo sa Nadácia Milana Šimečku usiluje už 15 rokov.

Čiastkovými cieľmi sú:

- zvýšenie povedomia a prehĺbenie poznatkov mladých ľudí a verejnosti o holokauste a antisemitizme
- realizácia troch putovných výstav "Anna Franková – odkaz dejín dnešku" na troch stredných školách
- realizácia koncepcie rovesníckeho vzdelávania (peer education)
- rozvoj kritického myslenia zameraného na tému diskriminácie, predsudkov, rasizmu a porušovania ľudských práv
- vydanie publikácie "Nacizmus, holokaust, slovenský štát" od renomovaného historika E. Nižňanského

Publikácia "Nacizmus, holokaust, slovenský štát", E. Nižňanský

V zmysle uverejnenej preambuly Akčného plánu predchádzania všetkým formám diskriminácie, rasizmu, xenofóbie, antisemitizmu a ostatným prejavom intolerancie na obdobie rokov 2009 – 2011, Nadácia Milana Šimečku (v spolupráci s vydavateľstvom Kalligram) svojím projektom – publikovaním diela Eduarda Nižňanského „Nacizmus, holokaust, Slovenský štát“ – prispela k šíreniu a propagácii pravdy o holokauste a pripomenutiu si pamiatky holokaustu.

Ide o historickú prácu slovenského historika a pedagóga Katedry všeobecných dejín FF UK v Bratislave Eduarda Nižňanského (1955), ktorý sa dlhodobo venuje výskumu historiografie o nacizme a fašizme a je v súčasnosti supervízorom projektu Dokumentačného strediska holokaustu, ktorého výstupom je neustále aktualizovaná databáza obetí holokaustu.

Publikácia Doc. Nižňanského „Nacizmus, holokaust, Slovenský štát“ sa zameriava na obdobie Slovenského štátu, najmä na historické fakty týkajúce sa jeho spolupráce s nacistickým Nemeckom a presadzovaním myšlienky konečného riešenia – deportácie Židov zo Slovenska, zakladanie židovských táborov a činnosť Ústredia štátnej bezpečnosti – Hlinkových gárd. Odborným garantom projektu je slovenský historik a vysokoškolský pedagóg: PhDr. Ivan Kamenec, CSc.

Cieľovou skupinou projektu boli historici, politológovia, študenti dejín, spoločenských vied, ale aj široká laická čitateľská verejnosť so záujmom o dejiny Slovenska v dvadsiatom storočí a spoznávanie pravdy o holokauste.

V roku 2010 sme okrem našich hlavných programových projektov realizovali aj dve ďalšie aktivity, ktoré by sme chceli vo výročnej správe spomenúť.

Fotogalérie revolúcie

Nadácia Milana Šimečku sa dlhodobo hlási k odkazu Nežnej revolúcie. Preto sme pri príležitosti 20. výročia novembrových udalostí vydali unikátnu fotografickú publikáciu NOVEMBER '89 – FOTO.

Editorom publikácie bol Peter Zajac. V knižke sú publikované jedinečné fotografie Jána Lőrincza, doplnené aj fotografiami Petry Bombíkovej-Maudgil, ktoré graficky upravil Miroslav Cipár. Sprievodné texty napísali Fedor Gál a Peter Zajac.

Táto publikácia vyšla v štyroch jazykových mutáciách (v slovenčine, maďarčine, nemčine a angličtine). Prílohou k publikácii je aj film Dobré ráno, Slovensko, ktorý vznikol v spolupráci Fedora Gála, Petra Zajaca a režiséra Martina Hanzlíčka.

Kniha a film boli prezentované na mnohých verejných podujatiach pri príležitosti osláv 20. výročia revolúcie v roku 2009, ako aj v roku 2010. Vydanie publikácie podporila Nadácia otvorenej spoločnosti.

Stredoeurópske fórum

V roku 2010 sme boli jedným z partnerov Stredoeurópskeho fóra, ktoré už po druhý raz organizovalo občianske združenie Projekt Fórum v dňoch 5. a 6. novembra. Naša nadácia prispela na realizáciu jednej z panelových diskusií – Korene hnevu – Aké je to byť Rómom v Strednej Európe? Fórum bolo zároveň venované spomienke na 20. výročie úmrtia Milana Šimečku.

Koncert pre všímavých

Koncert pre všímavých organizuje každoročne Agentúra Pohoda pri príležitosti Dňa boja za slobodu a demokraciu, 17. novembra. Ako súčasť spomienkových podujatí 20. výročia úmrtia Milana Šimečku sme počas Koncertu pre všímavých premietli krátky medailón z produkcie časopisu .týždeň a zorganizovali diskusiu Čo (by) povedal Milan Šimečka?, ktorej sa zúčastnili Dagmar Kusá, Fedor Gál a Martin M. Šimečka.

ZLOŽENIE PRACOVNÉHO TÍMU PRACOVNÍKOV

Správna rada

Predsedníčka

Ingrid Vagačová

Členovia

Martin Bútora

Egon Gál

Balázs Jarabik

Eva Salnerová

Peter Tatár

Monika Vrzgulová

Dozorná rada

Marko Vrzgula

Peter Kaščák

Správkyňa nadácie a výkonná riaditeľka

Martina Maženská

Programové pracovníčky a pracovníci

Programový riaditeľ

Laco Oravec

Tím

Paula Tománková

Iva Grejtáková

Zuzana Bošelová

od júna 2006 na materskej

Jana Hradská

Ondřej Poduška

Peter Drál

Adriana Martinovičová

Stano Daniel

do apríla 2010

Mária Tömösvaryová

Ester Lomová

od decembra 2010

Asistentka

Helena Roglová

Účtovník

Andrej Mihálik

Adresa

Panenská 4
811 03 Bratislava
Slovenská republika

tel: (421 7) 544 335 52, 544 315 93,

fax: (421 7) 544 335 52

e-mail: nms@nadaciams.sk

www.nadaciamilanasecku.sk

Príjmy	Spolu (v Eur)
Tržby z predaja služieb	400
Aktivácia materiálu a tovaru	8
Úroky	17
Kurzové zisky	2156
Iné ostatné výnosy	11 939
<i>Britské veľvyslanectvo</i>	500
<i>COHRE</i>	6 700
<i>Dokumentačné stredisko holokaustu - nájomné</i>	2 117
<i>ostatné</i>	2 622
Predaj kníh	249
Predaj majetku	0
Prijaté príspevky od iných organizácií - granty, z toho:	162 040
<i>Conference of Jewish material Claims against Germany</i>	23 449
<i>European Roma Rights Centre</i>	32 693
<i>IOM</i>	4 800
<i>Ministerstvo vnútra SR</i>	30 050
<i>Open Society Foundation</i>	49 814
<i>Slovenská agentúra pre medzinárodnú a rozvojovú spoluprácu</i>	11 434
<i>Úrad vlády SR</i>	9 000
<i>USA Embassy</i>	800
Prijaté príspevky od fyzických osôb, z toho:	50
<i>Zvarová Janka</i>	50
Príspevky z podielu zaplatenej dane	829
Dotácie	26 140
<i>Ministerstvo vnútra SR</i>	26 140
SPOLU	203 828

Darca	suma (v Eur)
Zvarová Janka	50

PO/FO ktorej NMŠ poskytla prostriedky	suma (v Eur)
Špeciálna ZŠ Chminianske Jakobovany <i>podpora súťaže Jakuboviansky slávik 2010</i>	200

Celkové náklady	spolu (v Eur)
Spotreba materiálu, z toho:	21 316
<i>kancelárske potreby, knihy, literatúra, spotrebný materiál, DHM</i>	3 189
<i>spotrebný materiál na projekty</i>	11 330
<i>vydávanie publikácií</i>	5 659
<i>náklady účastníkov</i>	1 138
Spotreba energie	719
Opravy a udržiavanie	0
Cestovné	1 010
Náklady na reprezentáciu	17
Ostatné služby, z toho:	153 307
<i>prevádzkové (nájomné, vedenie účtovníctva, audítorské služby, aktualizácia software, servisné práce, upratovanie)</i>	15 806
<i>manažment projektov</i>	34 810
<i>telekomunikačné náklady</i>	2 433
<i>aktivity (prenájom, tlmočenie, náklady účastníkov, licenčné zmluvy, umelecké výkony)</i>	20 296
<i>ostatné služby na realizáciu aktivít (tlač publikácií, preprava, lektorovanie, iné)</i>	79 962
Mzdové náklady	24 740
Zákonné sociálne poistenie	2 630
Zákonné sociálne náklady	42
Ostatné dane a poplatky	161
Kurzové straty	276
Dary fyzickým osobám, z toho:	8 049
Manká a škody	0
Iné ostatné náklady	1 023
Tvorba fondov	13 315
Odpisy dlhodobého nehmotného a hmotného majetku	0
Poskytnuté príspevky iným účtovným jednotkám	5 824
Poskytnuté príspevky fyzickým osobám (štipendiá)	0
Daň z príjmov	346
SPOLU	232 775

Náklady podľa druhov činnosti	spolu (v Eur)
program Výchova k ľudským právam je ľudským právom	96 480
program S Rómami žiť budeme. Ide o to ako...	79 220
program Osudy tých, ktorí prežili holokaust	33 875
náklady na správu nadácie	23 200
SPOLU	232 775

Náklady na správu nadácie	maximálna suma*	reálne čerpanie (v Eur)
Ochrana a zhodnotenie majetku	250	202
Propagácia verejnoprospešného účelu	400	199
Prevádzka nadácie	21 000	20 540
Odmena za výkon správcu	600	0
Náhrady výdavkov podľa osobitného predpisu	830	0
Mzdové náklady	1 650	1 100
Iné náklady spojené s prevádzkou	500	1 159
SPOLU	25 230	23 200

* Maximálna suma výdavkov na správu nadácie bola schválená správnou radou na jej zasadnutí 12.11. 2009.

V nadačnej listine neboli vykonané žiadne zmeny.

Správcovi nebola za výkon funkcie udelená žiadna odmena.

Nadácia nemá zriadené žiadne nadačné fondy.

Správna rada neurčila žiadne ďalšie údaje do výročnej správy.